

Regelink
Ecologie & Landschap

Mitigatieplan vleermuizen en rugstreeppad

Noorderstraat 1 t/m 39 in Edam

Definitief

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	Elle van Dijk en Annemarie van Leeuwen
In opdracht van	Wooncompagnie
Naam opdrachtgever	Ninon Pijnacker
Rapportnummer	RA21366-01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	24 januari 2023
Aantal pagina's	31
Collegiale toets	Mischa van der Hout
Wijze van citeren	Dijk van, E. en Leeuwen van, A. 2022, Mitigatieplan vleermuizen en rugstreeppad Noorderstraat 1 t/m 39 in Edam. Rapport RA21366-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Gerrit Zegelaarstraat 1
6709 TA Wageningen
085-7737676
info@regelink.nl
www.regelink.nl

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	6
2	Huidige situatie	7
2.1	Plangebied	7
2.2	Aanwezige ecotopen	7
2.3	Beschermde soorten	8
2.3.1	Gewone dwergvleermuis	8
2.3.2	Ruige dwergvleermuis	8
2.3.3	Rugstreeppad	8
3	Ingreep	9
3.1	Omschrijving ingreep	9
3.2	Planning	9
4	Wettelijke bepalingen	10
4.1	Overtredingen Wet natuurbescherming	10
4.2	Voorwaarden voor een ontheffing	10
4.2.1	Alternatievenafweging	10
4.2.2	Belangen	12
4.2.3	Gunstige staat van instandhouding	14
5	Mitigerende maatregelen	17
5.1	Alternatieve verblijfplaatsen gewone en ruige dwergvleermuis	17
5.1.1	Tijdelijke verblijfplaatsen	17
5.1.2	Permanente verblijfplaatsen	18
5.2	Aangepaste werkwijze	18
5.2.1	Aangepaste werkwijze gewone en ruige dwergvleermuis	18
5.2.2	Aangepaste werkwijze rugstreeppad	19
5.2.3	Broedvogels	20
5.3	Periode	20
5.4	Overige maatregelen	20
6	Bronnen	22
6.1	Soortgroepen	22
6.2	Methoden, databanken, wetgeving	22
6.3	Project gerelateerde bronnen	22
Bijlage 1.	Foto-impressie plangebied	23
Bijlage 2.	Wet natuurbescherming	25

Bijlage 3.	Waarnemingen rugstreeppad in 2018-2022 (NDFF en tijdens veldbezoeken)	29
Bijlage 4.	Waarnemingen vleermuisonderzoek paarperiode 2022	30
Bijlage 5.	Waarnemingen vleermuisonderzoek 2020-2021	31

1 Aanleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Wooncompagnie is door Regelink Ecologie & Landschap vanaf half augustus 2020 tot en met half juli 2021 ecologisch onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd in het plangebied aan de Noorderstraat (Herder, de et al, 2021¹). In verband met de geldigheid van de waarnemingen uit het ecologisch onderzoek en de wijziging van de planning van de werkzaamheden is in overleg besloten het onderzoek naar paarverblijfplaatsen te herhalen in 2022 (Herder, de L., 2022²).

Aanleiding voor dit onderzoek is het voornemen om in het plangebied de woningen aan de Noorderstraat 1-39 te Edam te slopen en nieuwbouw te realiseren. Eerdere plannen om deze woningen te renoveren bleken onhaalbaar omdat de kwaliteits- en duurzaamheidseisen voor de toekomst hiermee niet behaald konden worden. In augustus 2021 is daarom besloten over te gaan op sloop en nieuwbouw.

Bij de genoemde onderzoeken is één paarterritorium van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) gevonden. Deze diersoort is beschermd onder de Wet natuurbescherming.

Tijdens het vleermuisonderzoek dat in 2022 (augustus/september) is uitgevoerd zijn er rugstreeppadden in de straten van het plangebied waargenomen. In tegenstelling tot de conclusie uit de ecologische quickscan (Voogd, M. de, 2019³) kan hierdoor niet worden uitgesloten dat rugstreeppadden ook in de zomerperiode gebruik maken van het plangebied als rustplaats of als migratieroute.

In het kader van de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming) en het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming moeten bij de geplande ingrepen voor de ruige dwergvleermuis mitigerende maatregelen worden getroffen. Dat zijn maatregelen die erop gericht zijn negatieve effecten op de soort zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te verzachten.

¹ Herder, de L. en van Leeuwen, A., 2021, Mitigatieplan vleermuizen en rugstreeppad Noorderstraat 1 t/m 39 in Edam Rapport RA20354-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

² De Herder, L., 2020, Onderzoek paarseizoen vleermuizen Noorderstraat Edam Rapport RA22144-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

³ Voogd, M. de, 2019. Noorderstraat 1 t/m 39 in Edam. Deelgebied 12, Noorderstraat 1-39 in Edam. Rapport RA19382-12, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

1.2 Doel

Dit voorliggende rapport beschrijft de handelingen die moeten worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te verzachten. Het rapport beantwoordt de volgende vragen:

- In welke periode dient de ingreep te worden uitgevoerd om negatieve effecten op gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rugstreeppad zoveel mogelijk te voorkomen?
- Welke aanpassingen in de werkwijze tijdens de ingreep kunnen negatieve effecten op gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rugstreeppad zoveel mogelijk voorkomen?
- Welke voorwaarden moeten aan de ingreep gesteld worden om de functionaliteit van het leefgebied voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rugstreeppad te behouden?

Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities zoals weergegeven op de website van Regelink Ecologie & Landschap⁴.

⁴ <http://www.regelink.nl/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>

2 Huidige situatie

2.1 Plangebied

Het plangebied betreft 20 woningen aan de Noorderstraat in Edam in de gemeente Edam-Volendam (Provincie Noord-Holland). In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied met rood aangegeven.

Het plangebied bestaat uit drie woningblokken met in totaal 20 woningen met voor- en achtertuinten. De gevels zijn opgetrokken uit metselwerk van baksteen, met een spouwmuur en een zadeldak dat is belegd met bitumen. Langs de kopgevel is de dakrand afgezet met een daklijst/boeideel aanwezig. De kopgevel van nr. 1 heeft enkele open stootvoegen. De overige kopgevels hebben geen open stootvoegen. Daarnaast hebben alle woningen aan de voorzijde naast het woonkamerraam ventilatiegaten die uit verticale open voegen bestaan. De meeste woningen hebben een kleine voortuin en een grotere achtertuin. De woningen hebben een gedeelde schuur van metselwerk met een lessenaardak van bitumen en een daklijst in de tuin. Voor een uitgebreidere omschrijving van het plangebied zie het rapport van de ecologische quickscan (Voogd, M. de, 2019).

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2023.

2.2 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Drie woonblokken met spouwmuur, open ventilatiegaten en een dak met bitumen;
- Bomen in achtertuinten, aanwezigheid van holten onbekend;
- Hagen, struiken en kleine bomen;
- Struiken en andere begroeiing in de tuinen.

2.3 Beschermde soorten

Hieronder worden beknopt de resultaten van de soorten die zijn waargenomen tijdens het soortgericht onderzoek beschreven. De onderzoeksmethodes en een uitgebreide beschrijving van de resultaten staan in de rapportages van het soortgericht onderzoek beschreven (Herder, L. de, 2021 en Herder, L. de, 2022).

2.3.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens de paarperiode is meerdere keren één roepend mannetje gewone dwergvleermuis in het plangebied waargenomen. Alhoewel dit mannetje tijdens beide bezoeken geen direct gebouw gebonden gedrag vertoonde en over een vrij groot gebied rondvloog kan niet worden uitgesloten dat dit mannetje een paarverblijfplaats binnen het plangebied heeft. Zie de waarnemingenkaart in Bijlage 4.

2.3.2 Ruige dwergvleermuis

Er is een paarverblijf van de ruige dwergvleermuis aangetroffen aan Noorderstraat 39 achter een boeideel (kantplank van pannendak) op de kopse kant van de woning. Zie de waarnemingenkaart in Bijlage 5.

2.3.3 Rugstreeppad

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn er rugstreeppadden in de straten waargenomen buiten de winterperiode. Deze waarnemingen zijn gedaan in de periode augustus-september 2022. Hierdoor kan worden geconcludeerd dat rugstreeppadden niet alleen gebruik maken van het plangebied als verblijfplaats in de winter, maar ook daarbuiten. Het vaststellen of aantonen van de afwezigheid van rugstreeppad op overwinterings-locaties is praktisch en redelijkerwijs onhaalbaar. In het plangebied bevindt zich geen water waardoor het geen functie heeft als voortplantingsgebied. Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als zomerrustplaats, migratieroute en overwinteringslocatie. In de omgeving van het plangebied zijn in 2018 t/m 2022 verscheidende waarnemingen gedaan van meerdere aanwezige en/of roepende rugstreeppadden in het voorjaar. Zie Bijlage 3. Op de locaties waar roepende rugstreeppadden zijn waargenomen, ten noorden, noordoosten en zuidoosten van het plangebied, bevinden zich akkersloten en smalle watergangen tussen graslanden. Het is aannemelijk dat hier voortplantingswateren aanwezig zijn. Omdat op basis van bekende waarnemingen en verspreidingsgegevens, de recente aanwezigheid van de soort binnen het plangebied zo goed als zeker is heeft geen aanvullend onderzoek plaatsgevonden en wordt conform het kennisdocument aangenomen dat het plangebied behoort tot functioneel leefgebied van rugstreeppad.

4 Wettelijke bepalingen

4.1 Overtredingen Wet natuurbescherming

Gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en rugstreeppadden zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming, § 3.2, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. De soort staat genoemd in bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn. Ten gevolge van de ingreep kunnen negatieve effecten voor deze soorten ontstaan:

- Bij het slopen van de woningen kunnen gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en rugstreeppadden worden gedood.
- Bij het slopen van de woningen kunnen gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en rugstreeppadden worden verstoord.
- Bij het slopen van de woningen wordt een paarterritorium/paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis, een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis en mogelijke zomer/winterverblijfplaatsen van rugstreeppad vernield.

Deze negatieve effecten van de ingreep zijn overtredingen van de Wet natuurbescherming: Artikel 3.5

- *Artikel 3.5 lid 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.*
- *Artikel 3.5 lid 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.*
- *Artikel 3.5 lid 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.*

4.2 Voorwaarden voor een ontheffing

Conform artikel 3.8 lid 5 van de Wet natuurbescherming kan een ontheffing alleen worden verstrekt wanneer er is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden⁵:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging § 4.2.1)
- wanneer de ingreep valt onder een wettelijk belang (§ 4.2.2) en
- wanneer de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (§ 4.2.2).

4.2.1 Alternatievenafweging

Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing, hieronder wordt onderbouwd waarom alternatieven niet van toepassing zijn.

Locatie

Voor wat betreft de locatie van de ingreep is er binnen redelijke grenzen geen alternatief; de ingreep kan alleen plaatsvinden op de locatie van het huidige plangebied omdat deze specifiek woningen niet meer voldoen aan de duurzaamheidseisen van deze tijd, bijv. met betrekking op de isolatie. Het overwegen van alternatieven ten aanzien van de locatie is, binnen redelijke grenzen, niet mogelijk.

⁵ Zie de wettekst in <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-09-01#Hoofdstuk3>

Inrichting

Ook voor wat betreft de toekomstige inrichting van het plangebied zijn er geen alternatieven. Het is, binnen redelijke grenzen, niet mogelijk het plangebied in de toekomst zo in te richten dat de oorspronkelijke paarverblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis en mogelijke rustplaatsen van rugstreeppad behouden blijven. Wooncompagnie heeft in eerste instantie overwogen de woningen geheel in te pakken met een isolatiepakket. In dit scenario zou een vergelijkbaar paarverblijf eenvoudig gerealiseerd kunnen worden. Echter, bij het uittesten van deze isolatiewerkzaamheden bleek dat de gewenste isolatie- en comforteisen niet behaald werden. In augustus 2021 is besloten over te gaan op sloop. Een alternatieve inrichting van het plangebied waarbij deze verblijfplaatsen behouden blijft is, binnen redelijke grenzen, niet mogelijk, zie verder toelichting bij § 4.2.2.

Werkwijze

Voor de ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis worden vervangende tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van tenminste acht vleermuiskasten opgehangen in de omgeving van het plangebied, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Deze kasten zijn 23 januari 2023 opgehangen in verband met de gewenningstijd voor de vleermuizen.

In de nieuwbouw en kopgevels van de renovatiewoningen worden permanente voorzieningen opgenomen die geschikt zijn als zomer- en paarverblijfplaats en als winterverblijfplaats voor kleine aantallen gewone dwergvleermuis. Het opnemen van permanente voorzieningen wordt opgenomen in de uitvraag naar de architect/aannemer die het plan verder gaat uitwerken. De voorwaarden waar deze voorzieningen aan moeten voldoen staan in Hoofdstuk 5. De werkzaamheden worden uitgevoerd op een vleermuisvriendelijke wijze, zie paragraaf 5.2 en 5.3. Een alternatieve werkwijze is daarom niet overwogen.

Voordat de sloopwerkzaamheden van start gaan worden rugstreeppadden in de actieve periode weggevangen door middel van het plaatsen van een amfibieën scherm rondom het plangebied. Aan de binnenzijde worden valemers geplaatst waardoor rugstreeppadden kunnen worden verplaatst naar geschikt leefgebied buiten het plangebied. Tijdens de nieuwbouwwerkzaamheden wordt het werkgebied ongeschikt gemaakt en afgesloten voor rugstreeppad om te voorkomen dat het de rugstreeppad het plangebied kan koloniseren. Het amfibieën scherm blijft gedurende de werkzaamheden aanwezig. Hierdoor wordt het doden van rugstreeppadden voorkomen. De werkzaamheden worden uitgevoerd op een rugstreeppadvriendelijke wijze, zie paragraaf 5.2 en 5.3. Een alternatieve werkwijze is daarom niet overwogen.

Planning

Omdat de werkzaamheden in totaal anderhalf jaar vergen, is het onvermijdelijk dat in het broedseizoen en de kwetsbare perioden van vleermuizen en rugstreeppad wordt gewerkt. Door het treffen van voorzorgsmaatregelen wordt verstoring en doden van deze dieren voorkomen (zie uitwerking hoofdstuk 5).

De vervangende verblijfplaatsen voor gewone en ruige dwergvleermuis zijn 23 januari 2023 gerealiseerd waardoor er ruim voldoende tijd zal zijn voor de gewenningsperiode conform het Kennisdocument. Het ongeschikt maken van de woningen in het plangebied voor vleermuizen wordt uitgevoerd in september/oktober 2023. Dit is in de actieve periode van deze dieren.

De start van de sloopwerkzaamheden vindt plaats in januari 2024. Verwachte oplevering van de nieuwbouw is in het 3e kwartaal van 2025. Een planning die meer rekening houdt met de functie van het plangebied als paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is ons niet bekend. Een alternatieve planning is daarom niet overwogen.

Rugstreeppadden worden half augustus 2023 weggevangen door middel van het plaatsen van een amfibieenscherm en het gebruik van valemers. Dit is buiten de kwetsbare periode, maar wel binnen de actieve periode van deze soort. Bij de start van de sloopwerkzaamheden in januari 2024 zullen er geen rugstreeppadden meer aanwezig zijn in het plangebied. Gedurende de werkzaamheden wordt het plangebied afgeschermd en ongeschikt gehouden voor rugstreeppadden aangezien de werkzaamheden doorlopen tot in de actieve periode van deze dieren. Na de verwachte oplevering van de nieuwbouw in 2025 zal het plangebied weer toegankelijk zijn voor rugstreeppadden. Een planning die meer rekening houdt met de functie van het plangebied als verblijfplaats en migratieroute van rugstreeppad is ons niet bekend. Een alternatieve planning is daarom niet overwogen.

4.2.2 Belangen

De Wet natuurbescherming hanteert een aantal belangen waar een ingreep onder kan vallen. De belangen voor soorten van de Vogelrichtlijn verschillen van de belangen voor soorten van de Habitatrichtlijn.

Belangen Habitatrichtlijn

Het onderstreepte belang is voor dit project van toepassing.

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- **in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;**
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

Onderbouwing van het belang

Wooncompagnie heeft onderstaande onderbouwing van het belang opgesteld:

De twintig woningen aan Noorderstraat 1 t/m 39 (oneven) te Edam zijn toe aan grootschalige renovatie dan wel sloop-nieuwbouw doordat de huidige woningen in slechte bouwkundige en energetische staat verkeren. Daarnaast hebben de woningen de technische levensduur van 50 jaar bereikt (bouwjaar 1959)

waardoor wij genoodzaakt zijn om de woningen grootschalig te renoveren of om sloop-nieuwbouw uit te voeren.

In een eerder traject is er voor de woningen aan de Noorderstraat een renovatieplan ontwikkeld. De opdracht was aan Beheer & Onderhoud om deze woningen duurzaam en grootschalig te renoveren. Dit hield in dat de woningen voorzien zouden worden van een nieuw geïsoleerd dak, nieuw metselwerk met gevelisolatie, kozijnvervanging, nieuwe technische installatie, etc.

Het eindresultaat hield een grote ingreep voor de woningen in. In combinatie met de benodigde investering voor deze renovatie, heeft dit ertoe geleid dat het niet verantwoord is een dergelijke investering in het bestaande bezit te doen.

De mitigerende maatregelen die gelden voor zowel grootschalig onderhoud, zoals bovenstaand omschreven, als voor nieuwbouw moeten aan dezelfde wet- en regelgeving voldoen. Hierdoor wijzigt er niks aan de omvang en inhoud van de bijbehorende mitigerende maatregelen.

Bouwkundige situatie casco

- De kunststof kozijnen verkeren in een matige tot slechte staat. De bestaande kozijnen en draaiende delen zijn voorzien van oud dubbelglas en enkel glas. De deuren van de woningen zijn niet geïsoleerd en in matige tot slechte staat. De aanwezige kozijnpanelen zijn niet geïsoleerd.
- De gevels verkeren in een matige staat en hebben onderhoud nodig. Op sommige plaatsen is scheurvorming aanwezig. Het voegwerk is aan vervanging toe.
- De daken zijn bekleed met bitumen en zijn (deels) niet geïsoleerd.
- De woningen zijn voorzien van een houten begane grondvloer. De kruipruimten van de woningen zijn niet voorzien van bodemisolatie. De reden hiervan is dat in het verleden de oude asbestrielingen stuk zijn geslagen en in de kruipruimten zijn achtergebleven. Het asbest kan niet verwijderd worden zonder dat een gedeelte van de vloer open gebroken wordt.
- Veel bewoners hebben door de jaren heen een tussenbouw gemaakt (Zelf Aangebrachte Voorziening) tussen de achterdeur en de berging. De staat van deze “bouwsels” varieert van goed tot zeer slecht.
- In verband met de dakhelling van het dak is er geen zolder aanwezig. Een aantal bewoners hebben een luik aangebracht voor zeer geringe opbergruimte.

Binneninrichting

- De huidige trap is smal en steil. Deze is niet senior proof.
- Oorspronkelijk hadden deze woningen geen cv-installatie. De installaties zijn later in verschillende jaren aangebracht. De meeste ketels hangen in de tussenbouw (ZAV) of in de niet-geïsoleerde berging.
- Keukens zijn planmatig in verschillende bouwjaren vervangen.
- De huidige badkamers zijn zeer klein, er is geen toilet op de 1^e verdieping aanwezig.
- De staat van de groepenkasten, het elektra en waterleidingen in de woningen moet nog bekeken worden. In elk geval dienen de groepenkasten aangepast te worden met het oog op elektrisch koken.

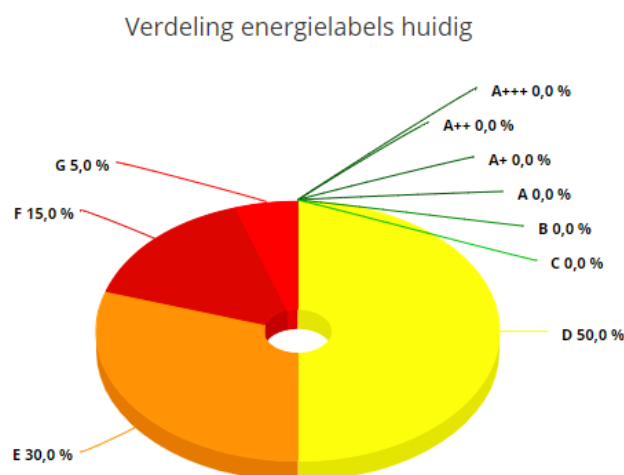
Asbest

- Er zijn meerdere asbesthoudende materialen aangetroffen in de woningen:
- Restanten buis: Kruipruimte onder het toilet.
- Lijm: begane grond, tegen de wanden van de hal, woonkamer, keuken en langs de trap naar de eerste verdieping en op de wanden van de overloop.
- HAS kast: begane grond, meterkast.

Het asbestinventarisatierapport is al losse bijlage toegevoegd.

Energie labels huidige situatie

- Label D: 10 woningen
- Label E: 6 woningen
- Label F: 3 woningen
- Label G: 1 woningen

Figuur 3. De huidige indeling van de energielabels van de woningen in het plangebied aan de Noorderstraat © Wooncompagnie, 2022

De nieuwe woningen zullen energielabel A+/A++ krijgen.

4.2.3 Gunstige staat van instandhouding

Habitatrichtlijn

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt vrijwel overal in Nederland algemeen voor, een trend is niet bekend (<https://www.verspreidingsatlas.nl/8496199#>). Een recente populatieschatting is eveneens niet bekend, maar aannemelijk is dat van de soort vele tienduizenden of enkele honderdduizenden dieren in ons land voorkomen. Ook in Noord-Holland en in Edam en omgeving komt de soort algemeen voor. Door de ingreep verdwijnt één paarterritorium/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Het doden van dieren van deze soort wordt voorkomen door de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden op vleermuisvriendelijke wijze uit te voeren (zie paragraaf 5.4). De ingreep leidt daarom niet tot een afname van de aantallen van de gewone dwergvleermuis. Voorafgaand aan de sloop worden tijdelijke

vervangende verblijfplaatsen gerealiseerd die geschikt zijn als paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis. Na afronding van/tijdens de nieuwbouwwerkzaamheden worden permanente verblijfplaatsen gerealiseerd. De gunstige staat van instandhouding komt daarom niet in het geding. Bij de het realiseren van de nieuwbouw worden geen openbare lijnvormige groenstructuren verwijderd, waardoor een functie als foerageergebied of vliegroute voor vleermuizen behouden zal blijven.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis komt in ons land algemeen voor, met name in het najaar wanneer dieren vanuit Midden- en Oost-Europa naar Nederland trekken. De aantallen worden dan geschat op vele duizenden dieren. Ruige dwergvleermuizen verblijven voornamelijk in bomen, rotsspleten of onder bruggen, paarverblijfplaatsen worden ook gevonden in gebouwen. Het zwaartepunt van de populatie in Nederland ligt vooral in het westen van Nederland: de soort wordt vaker in kustgebieden, langs rivieren, meren en plassen aangetroffen dan verder in het binnenland.

De afgelopen 5 jaar is in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) 1 waarneming gen van ruige dwergvleermuis in de omgeving (straal 500 meter) van het plangebied gemeld. Echter, in Purmerend op ongeveer 2 km afstand van het plangebied, zijn meer dan 1400 waarnemingen geregistreerd door Regelink Ecologie & Landschap de afgelopen vijf jaar.

In het westen van Nederland en zeker in gebieden langs de kust en grote wateren zoals het IJsselmeer kunnen grote aantallen ruige dwergvleermuizen worden waargenomen in de trek- en paartijd. De weinige waarnemingen in de NDFF in de directe omgeving van het plangebied zijn daarom mogelijk eerder het gevolg van een beperkte waarnemingsinspanning dan representatief voor het werkelijke aantal ruige dwergvleermuizen in Edam. Het is aannemelijk dat het aantal waarnemingen in Purmerend een representatiever beeld geven van de aanwezigheid van de ruige dwergvleermuis langs het IJsselmeer in Noord-Holland.

Door de werkzaamheden verdwijnt er een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuizen. Het doden van dieren van deze soort wordt voorkomen door de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden op vleermuisvriendelijke wijze uit te voeren (zie hoofdstuk 5). De ingreep leidt daarom niet tot een afname van de aantallen van de ruige dwergvleermuis. Voorafgaand aan de sloop worden tijdelijke vervangende verblijfplaatsen gerealiseerd die geschikt zijn als paarverblijfplaats voor ruige dwergvleermuis. Na afronding van/tijdens de nieuwbouwwerkzaamheden worden permanente verblijfplaatsen gerealiseerd. De gunstige staat van instandhouding komt daarom niet in het geding. Bij de het realiseren van de nieuwbouw worden geen openbare lijnvormige groenstructuren verwijderd, waardoor een functie als foerageergebied of vliegroute voor vleermuizen behouden zal blijven.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een vrij wijdverspreide soort en bewoner van zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van de grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Voor de voortplanting is de soort afhankelijk van ondiepe wateren die vrij snel opwarmen. Ook deze pad is in de twintigste eeuw sterk achteruitgegaan en heeft een matig ongunstige

staat van instandhouding. Sinds 1997 neemt de soort niet veel verder af.⁶ De verspreidingstrend van rugstreeppad is hierdoor stabiel, er zijn geen aantal-trends beschikbaar (RAVON). De rugstreeppad is een soort die zich relatief makkelijk aanpast aan veranderende omstandigheden en accepteert over het algemeen snel de getroffen maatregelen.

In Edam zijn in twintig waarnemingen bekend van 77 individuen in de afgelopen vijf jaar (NDFF en Regelink Ecologie & Landschap). Deze waarnemingen zijn gedaan ten oosten van het plangebied, en enkele ten noorden. In het plangebied zelf bevinden zich geen voortplantingswateren. Het is aannemelijk dat deze ten noorden en oosten van het plangebied liggen.

Door de werkzaamheden verdwijnen er mogelijk winter- en zomerverblijfplaatsen. Een rugstreeppad maakt in de loop van het seizoen gebruik van meerdere plekjes (zomerverblijfplaatsen) waar hij regelmatig naar terugkeert. Het is belangrijker dat in een gebied voldoende van dit soort schuilplekken aanwezig blijven, dan dat elk afzonderlijk plekje in stand gehouden moet worden. Hetzelfde geldt voor winterverblijfplaatsen. In de directe omgeving zijn voldoende uitwijkmogelijkheden voor rugstreeppad om in de zomer en winter te verblijven zoals direct ten noorden westen van het plangebied waar gelijkwaardig habitat aanwezig is. Rugstreeppadden kunnen tijdens de werkzaamheden niet door het plangebied (tuinen van de woningen) trekken maar doordat er geen verbinding met andere gebieden wordt afgesloten zullen de rugstreeppadden zich via andere routes kunnen blijven verplaatsen. De werkzaamheden worden op een rugstreeppadvriendelijke manier uitgevoerd waardoor het verwonden en doden van deze dieren wordt voorkomen. Door het voorkomen van slachtoffers komt de staat van instandhouding niet in het geding door de ingreep.

⁶ CBS, PBL, RIVM, WUR (2022). Amfibieën van de Habitatrichtlijn, 1997-2021 (indicator 1553, versie 04 , 15 september 2022). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

5 Mitigerende maatregelen

Negatieve effecten op de ruige dwergvleermuis, broedvogels en rugstreeppad kunnen ontstaan doordat bij de onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden nadelige effecten optreden waarbij bijvoorbeeld dieren verwond en gedood worden en/of vaste rust- en verblijfplaats worden aangetast. Deze effecten leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. In dit hoofdstuk staan de maatregelen beschreven die genomen dienen te worden om schade aan deze beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te beperken. Hierbij wordt de Kennisdocumenten van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rugstreeppad (BIJ12, 2017) gevolgd. Door de werkzaamheden uit te voeren de eisen uit deze standaard is er een grote mate van zekerheid dat de mitigerende maatregelen van voldoende kwaliteit zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming zoveel mogelijk te voorkomen.

5.1 Alternatieve verblijfplaatsen gewone en ruige dwergvleermuis

5.1.1 Tijdelijke verblijfplaatsen

- Om de periode tussen de werkzaamheden en de voltooiing te overbruggen zijn in de directe omgeving van het plangebied acht vleermuiskasten opgehangen die aantoonbaar geschikt zijn als zomer-/paarverblijfplaats voor gewone en ruige dwergvleermuizen (type “Vivara VK WS 01”). Deze kasten moeten blijven hangen tot minimaal zes maanden nadat permanente verblijfplaatsen in de nieuwbouw gerealiseerd zijn. Zie het bijgevoegd rapport van natuuraannemer Ranox.
- De kasten zijn volgens het Kennisdocument bij voorkeur binnen 100 m en maximaal 200 m van de oorspronkelijke verblijfplaats en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden geplaatst. De kasten zijn opgehangen aan de Cor Jongerthof. Deze straat ligt 10 tot 50 m van de Noorderstraat vandaan.
- De kasten moeten zijn opgehangen dat deze verschillende microklimaten aanbieden (met verschillende expositie ten opzichte van de zon).
- De kasten hebben een locatie die vergelijkbaar is met of van betere kwaliteit dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte, vrije aanvliegroute en duisternis (afscherming van verlichting). Daarnaast zijn de kasten vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren gehangen. De kasten zijn zo hoog mogelijk onder de dakrand opgehangen en niet lager dan 3 meter.
- De locaties van de opgehangen kasten zijn geschikt zodat er minstens twee paarterritoria in gebruik kunnen worden genomen.
- Om ervoor te zorgen dat de vleermuizen voldoende tijd hebben om de nieuw aangeboden vleermuiskasten te ontdekken is rekening gehouden met een gewenningsperiode van minimaal zes maanden voorafgaande aan het paarseizoen (dat loopt van augustus – september).
- Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen is niet noodzakelijk. Wanneer de vleermuiskasten geen belemmering vormen komt het de vleermuizen ten goede als deze blijven hangen zolang de kasten functioneel zijn.

5.1.2 Permanente verblijfplaatsen

- Tijdens de nieuwbouwwerkzaamheden worden minimaal acht permanente verblijfplaatsen gerealiseerd die aantoonbaar geschikt zijn als paarverblijfplaats voor de gewone en ruige dwergvleermuizen. Dit worden inpandige verblijfplaatsen zoals bijvoorbeeld 'IB VL 10' van Vivara Pro of vergelijkbaar;
- Deze kasten worden zo hoog mogelijk bevestigd, niet lager dan 4 meter. De plaatsing van de kasten op de juiste locatie gebeurt in samenspraak met de ecooloog.
- Verdere eisen voor het plaatsen van deze inbouwstenen zijn gelijk aan de eisen zoals beschreven voor de tijdelijke verblijfplaatsen;
- De locaties van de permanente verblijfplaatsen dienen te worden afgestemd met een ecooloog;
- Alle permanente voorzieningen worden in en in de directe omgeving van de aangetroffen paarterritoria geplaatst;

Door bovenstaande maatregelen te treffen ontstaan voor gewone en ruige dwergvleermuizen mogelijkheden om diverse verblijfplaatsen in te nemen die duurzaam kunnen voortbestaan.

5.2 Aangepaste werkwijze

5.2.1 Aangepaste werkwijze gewone en ruige dwergvleermuis

- In de woningen die worden gesloopt bevinden zich twee paarverblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuizen. Omdat gewone dwergvleermuizen soms verhuizen naar een andere verblijfplaats, dienen alle te slopen woningen vleermuisongeschikt te worden gemaakt;
- Het meest geschikte moment om dit te doen is eind september-begin oktober, aan het einde van de paarperiode. In deze periode zijn vleermuizen actief en de dieren zullen na het ongeschikt maken van de oude verblijfplaatsen, dan ook gemakkelijk hun intrek nemen in een ander verblijf, buiten het plangebied.
- De gebouwen worden ongeschikt gemaakt door het aanbrengen van exclusion tubes (Figuur 2). Deze worden over tenminste 50% van de openingen geplaatst. De overige openingen en kieren worden dichtgemaakt met PU-schuimrug, dit materiaal is niet opschuimend of uithardend.. Met behulp van deze exclusion tubes kunnen vleermuizen veilig het gebouw verlaten, maar door de gladde ondergrond kunnen ze niet meer terug in het gebouw komen;
- Bij stootvoegen en lange/brede kieren wordt steeds maximaal om de twee meter een exclusion tube geplaatst. Zodoende hoeven vleermuizen maar steeds maximaal 1 tot 2 meter naar een opening te kruipen. De overige openingen en kieren worden dichtgemaakt met PU-schuimrug, dit materiaal is niet opschuimend of uithardend.
- Omdat de periode tussen het ophangen van de exclusion tubes en de werkzaamheden meer dan zeven dagen bedraagt, moeten na maximaal zeven dagen de openingen afgesloten worden, bijvoorbeeld met PU-schuimrug, en kunnen de exclusion tubes worden weggehaald.
- Nadat het gebouw ongeschikt gemaakt is voor vleermuizen moet het gebouw minimaal drie dagen met avondtemperaturen van meer dan 10 °C ongemoeid staan alvorens wordt overgegaan tot het permanent dichtmaken van de openingen. Dit is noodzakelijk om vleermuizen die zich toch nog onverhoopt ergens in het gebouw bevinden de kans te geven het gebouw te verlaten;

- Vervolgens wordt een aanvullende vleermuiscontrole uitgevoerd, waarbij vanaf zonsondergang tot tenminste twee uur na zonsondergang wordt gelet op uit- en invliegende vleermuizen of zwermgedrag van vleermuizen;
- Wanneer uit het onderzoek blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn, kan over worden gegaan tot het permanent afdichten van de openingen. De sloopwerkzaamheden kunnen dan in het eerste kwartaal van 2024 starten;
- Als tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen moeten de werkzaamheden onmiddellijk worden stopgezet en moet een vleermuisdeskundige worden geraadpleegd over de manier waarop de werkzaamheden verder uitgevoerd kunnen worden met zo min mogelijk negatieve effecten voor de aangetroffen vleermuizen;
- Tijdens de sloopwerkzaamheden en de realisatie van de nieuwbouw wordt, indien het noodzakelijk is om tussen zonsondergang en zonsopgang te werken, enkel het bouwterrein (plangebied) verlicht, zodat vleermuizen gebruik kunnen blijven maken van de directe omgeving van het plangebied;
- In de nieuwbouwsituatie worden nieuwe permanente verblijfplaatsen gerealiseerd voor de gewone en ruige dwergvleermuis. In hoofdstuk 5.1 staat uitgebreid beschreven waar deze verblijfplaatsen aan moeten voldoen;
- De paarperiode en winterperiode kunnen eerder beginnen of later eindigen, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden. Hierover kan een deskundige op het gebied van vleermuizen worden geraadpleegd.

5.2.2 Aangepaste werkwijze rugstreeppad

Rugstreeppadden kunnen in het plangebied worden verwacht in kieren langs de fundering van de woningen en in de tuinen. De werkzaamheden zelf leiden tot vernielen van rustplaatsen van rugstreeppad. Aangezien er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn naar omliggend geschikt habitat is het redelijkerwijs niet nodig om alternatieve rustplaatsen voor rugstreeppad te realiseren. Tijdens de werkzaamheden dienen wel maatregelen te worden genomen om doden en het verwonden van rugstreeppadden te voorkomen. Hiertoe dienen de volgende maatregelen gevolgd te worden:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden worden eventuele aanwezige rugstreeppadden uit het plangebied weggevangen.
- Begin/half augustus wordt een amfibiënscherm rondom het gehele plangebied geplaatst. Gedurende 1 week worden er rugstreeppadden weggevangen door middel van het plaatsen van valemms aan de binnenzijde van het amfibiënscherm. De valemms worden iedere dag gecontroleerd op de aanwezigheid van rugstreeppadden. De gevangen individuen worden direct herplaatst in een geschikt habitat dat van tevoren is bepaald door een ecooloog.
- Het amfibiënscherm blijft gedurende de werkzaamheden, tot oplevering van de nieuwbouw, behouden. Het scherm moet regelmatig gecontroleerd worden op kieren en op overhangende vegetatie om de functionaliteit te waarborgen. Daarnaast is het ook van belang dat het werkterrein zo volledig mogelijk afgezet wordt.
- Vanwege inperken risico op overbrengen van amfibieziektes, waaronder Bsal, chytridiomycose en ranavirus, moeten schepnetten, opvang/transportemmers, laarzen en ander materiaal voor-en achteraf ontsmet worden (zie hygiëne-protocol op website van RAVON: www.ravon.nl).

5.2.3 Broedvogels

Uit de quickscan⁷ blijkt dat in de bomen, hagen, gevelgroen en struiken mogelijk algemene tuinvogels, zoals merel, winterkoning en heggemus broeden. In de schoorstenen kunnen kauwen broeden. Dit betekent dat bij de werkzaamheden bij alle woningen rekening gehouden dient te worden met het broedseizoen van vogels. Dit houdt concreet in:

- Het verwijderen van het groen in de achtertuinen van de woningen dient niet uitgevoerd te worden in het broedseizoen: 1 maart – 15 juli;
- Indien werkzaamheden binnen het broedseizoen uitgevoerd worden, dienen:
 - bomen, struiken, hagen, gevelgroen bomen te worden ontzien;
 - de schoorstenen voorafgaand ongeschikt gemaakt te worden voor kauwen om in te nestelen, door bijvoorbeeld goede bolroosters te plaatsen;
- Indien dit niet kan (bijvoorbeeld omdat steigers in, of direct naast struiken moeten worden geplaatst), dient eerst een controle op de aanwezigheid van broedende vogels uitgevoerd te worden.

5.3 Periode

De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk plaats te vinden buiten de meest kwetsbare perioden. In Tabel 1 zijn de meest gunstige en ongunstige perioden voor het uitvoeren van de ingrepen weergegeven, rekening houdend met de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten.

Tabel 1 De meest gunstige periode om de werkzaamheden uit te voeren. Tijdens de paarperiode en de winterrust is het ongeschikt maken van verblijfplaatsen niet toegestaan (in rood). Tijdens de kwetsbare periode is het wegvangen van rugstreeppadden niet toegestaan (in rood).

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Paarverblijf vleermuizen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Winterrust vleermuizen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kwetsbare periode rugstreeppad	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ werkzaamheden niet toegestaan ■ werkzaamheden mogelijk onder voorwaarden ■ werkzaamheden toegestaan

5.4 Overige maatregelen

- Bij verdere (toekomstige) werkzaamheden binnen het plangebied is het van belang dat het plangebied en de directe omgeving niet méér of op andere locaties verlicht worden dan in de huidige situatie het geval is. Door verlichting kan verstoring van vleermuizen optreden, waardoor vleermuizen het gebied gaan mijden waardoor het gebruik van deze verlichting een overtreding van de Wet natuurbescherming is.

⁷ Voogd, M. de, 2019. Ecologische quickscan. Deelgebied 12, Noorderstraat 1-39 in Edam. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport RA19382-12, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen

- Indien tijdelijk gebruik van kunstmatige verlichting gedurende de uitvoering van de werkzaamheden noodzakelijk is dient deze zoveel mogelijk beperkt te worden en gericht te worden op die plaatsen waar verlichting nodig is. Uitstraling van verlichting naar boven, naar water en naar de omgeving toe moet zoveel mogelijk voorkomen worden door gebruik te maken van armaturen die licht bundelen.
- Alle werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op de ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, rugstreeppad of broedvogels moeten aantoonbaar worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van deze soorten.
- Voordat de ingreep plaatsvindt dient een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

6 Bronnen

6.1 Soortgroepen

Amfibieën, vissen en reptielen

- BIJ12, 2017, Kennisdocument Rugstreeppad, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Zoogdieren

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

6.2 Methoden, databanken, wetgeving

- www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen
- www.ndff-ecogrid.nl
- www.telmee.nl
- www.verspreidingsatlas.nl

6.3 Project gerelateerde bronnen

- Herder, de L., 2020, Onderzoek paarseizoen vleermuizen Noorderstraat Edam Rapport RA22144-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.
- Herder, de L. en van Leeuwen, A., 2021, Onderzoek vleermuizen Noorderstraat 1-39, Edam Rapport RA20354-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.
- Voogd, M. de, 2019. Ecologische quickscan. Deelgebied 12, Noorderstraat 1-39 in Edam. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport RA19382-12, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

Bijlage 1. Foto-impressie plangebied

Figuur 4. Zicht op de achterzijde van de woningen aan de Noorderstraat.

Figuur 5. Zicht op de voorzijde van de woningen aan de Noorderstraat.

Figuur 6. Zicht op de zijkant van de woningen

Bijlage 2. Wet natuurbescherming

Algemeen

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming kent drie pijlers, namelijk:

- bescherming van Natura 2000-gebieden,
- bescherming van soorten,
- bescherming van houtopstanden.

Daarnaast is er een belangrijke plaats ingeruimd voor de zorgplicht (artikel 1.11). Vanuit deze zorgplicht moeten handelingen achterwege blijven waarvan men kan vermoeden zij nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde gebieden of soorten.

In dit hoofdstuk volgt een eenvoudige weergave van de essentie van de Wet natuurbescherming, voor zover deze betrekking heeft op ruimtelijke ontwikkelingen en festiviteiten. Verbodsartikelen worden voor de leesbaarheid vereenvoudigd weergegeven. Raadpleeg voor de exacte formulering de wetstekst (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html>).

Bescherming Natura 2000-gebieden

Vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn hebben de lidstaten de verplichting om speciale beschermingszones aan te wijzen. Deze speciale beschermingszones heten Natura 2000-gebieden. Elk Natura 2000-gebied heeft instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van:

- leefgebieden voor vogelsoorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Vogelrichtlijn, en/of
- natuurlijke habitats en de habitats van soorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Habitatrichtlijn.

Verboden (volgens artikel 2.7, lid 2) is elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of,
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

De activiteit kan alleen doorgang vinden als Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de activiteit plaatsvindt een vergunning verlenen. Voor diverse werkzaamheden in nationaal belang (zoals werkzaamheden rond de hoofdspoorwegen) is de minister van Economische Zaken bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

1. beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
2. beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
3. beschermingsregime andere soorten.

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Onder het beschermingsregime Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Op basis van artikel 3.1 is het verboden om:

1. opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. opzettelijk vogels te storen.

Het verbod om vogels opzettelijk te storen geldt niet wanneer dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Bij werkzaamheden in het broedseizoen kan het verlaten van nesten als gevolg van verstoring leiden tot het indirect doden van dieren of het aantasten van de functionaliteit van nesten en dus tot een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2.

De vogelsoorten die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest zijn verdeeld over vier categorieën waarvan de nesten een jaarronde bescherming genieten. Ook is er een vijfde categorie van vogels waarvan een inventarisatie van de nesten gewenst kan zijn.

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn vallen alle dieren uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a,
- het Verdrag van Bern, bijlage II,
- het Verdrag van Bonn, bijlage I,

en alle planten uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel b,
- het Verdrag van Bern, bijlage I.

Volgend artikel 3.5 is het verboden om, voor zover het soorten betreft uit bovenstaande bijlagen:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. opzettelijk dieren te verstoren;
3. opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

In de genoemde bijlagen van de verdragen van Bern en Bonn staan ook diverse vogelsoorten genoemd. Dit betekent dat voor deze soorten het (ver)storen ook verboden is wanneer dit geen effect heeft op de instandhouding van de betreffende soort.

3. Beschermingsregime andere (nationale) soorten

Onder het 'beschermingsregime andere soorten' vallen een aantal soorten waarvoor er geen Europese verplichting ligt tot bescherming. Nederland geeft zo uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantensoorten te beschermen.

Volgens artikel 3.10. is het verboden om, voor zover het soorten uit deze lijst betreft:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder dit beschermingsregime vallen ook een groot aantal zeer algemene zoogdieren en amfibieën. Een groot deel van deze algemene soorten zijn door de provincies en het ministerie van EZ voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Ontheffing en vrijstellingen

Ontheffingen worden verleend door de Minister van Economische zaken of Gedeputeerde Staten, en geven een initiatiefnemer de mogelijkheid om onder voorwaarden de wet te overtreden. Vrijstellingen worden gegeven door de Minister van Economische zaken of Provinciale Staten en beschrijven handelingen en situaties waarin de wet niet van toepassing is.

Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort;
- en er voldaan is aan de in de wet genoemde belangen (artikel 3.3, lid 4b, artikel 3.8, lid 5b en artikel 3.10, lid 2).

Voor het beschermingsregime overige soorten is het voldoende als er voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang.

Bescherming van houtopstanden

Een houtopstand beslaat een oppervlakte van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting van meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.

Volgens artikel 4.2 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom
- houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Volgens artikel 4.2 is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout.

Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De provincie waarbinnen het plangebied valt geeft invulling aan het NNN en is daartoe het bevoegd gezag. Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>.

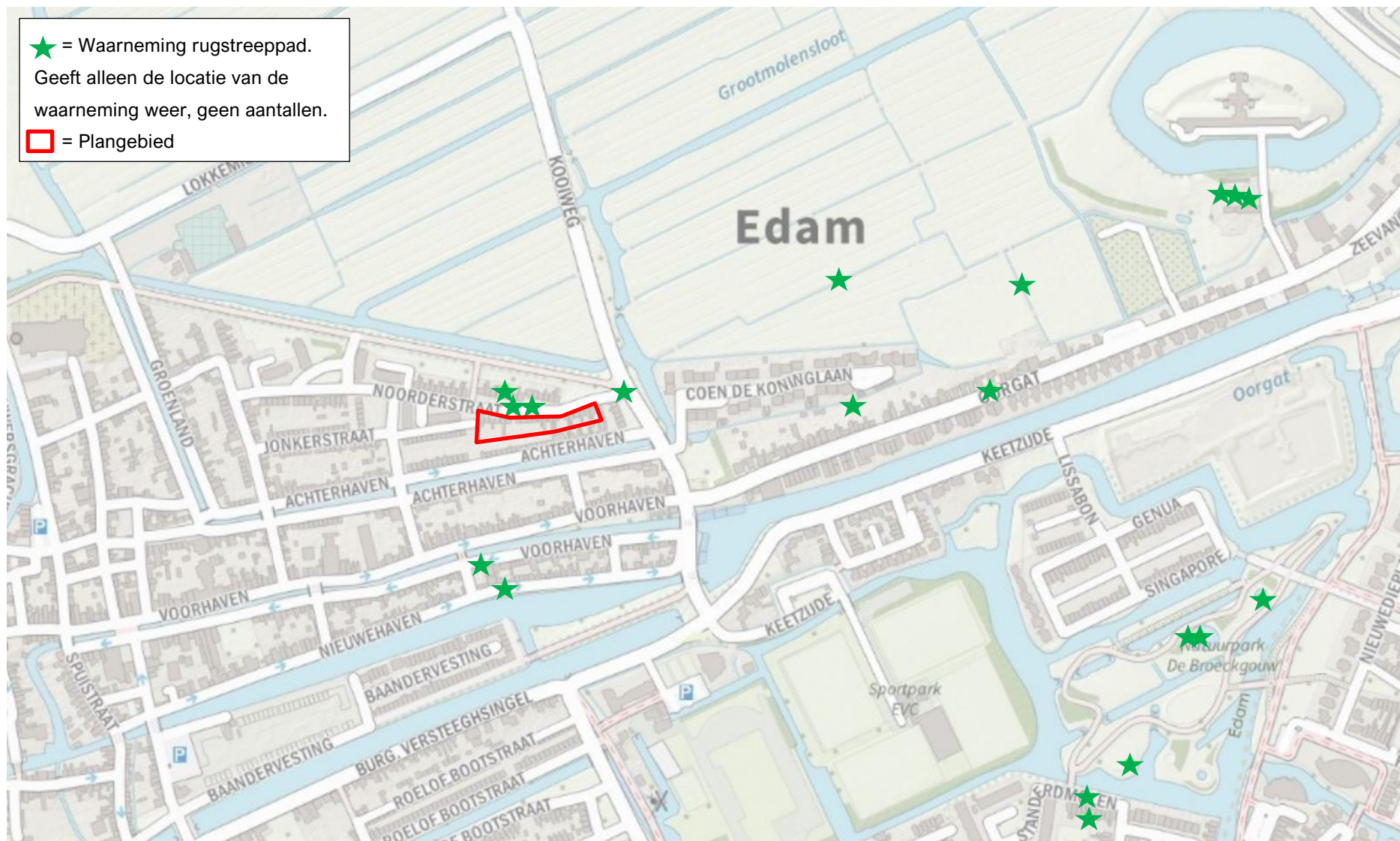
Wet dieren

De Wet natuurbescherming kent geen verbod op het verwonden van dieren. Dit is namelijk al verboden in de Wet dieren. Volgens artikel 2.1 van de Wet dieren, eerste lid, is het namelijk verboden om:

- zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

De Wet dieren kent een ontheffingsmogelijkheid, maar alleen als het belang van het welzijn van dieren zich er niet tegen verzet. Een ontheffing is niet nodig wanneer vaststaat dat het mogelijk verwonden van dieren een 'redelijk doel' dient, of 'noodzakelijk' is. In deze rapportage wordt niet getoetst aan de Wet dieren.

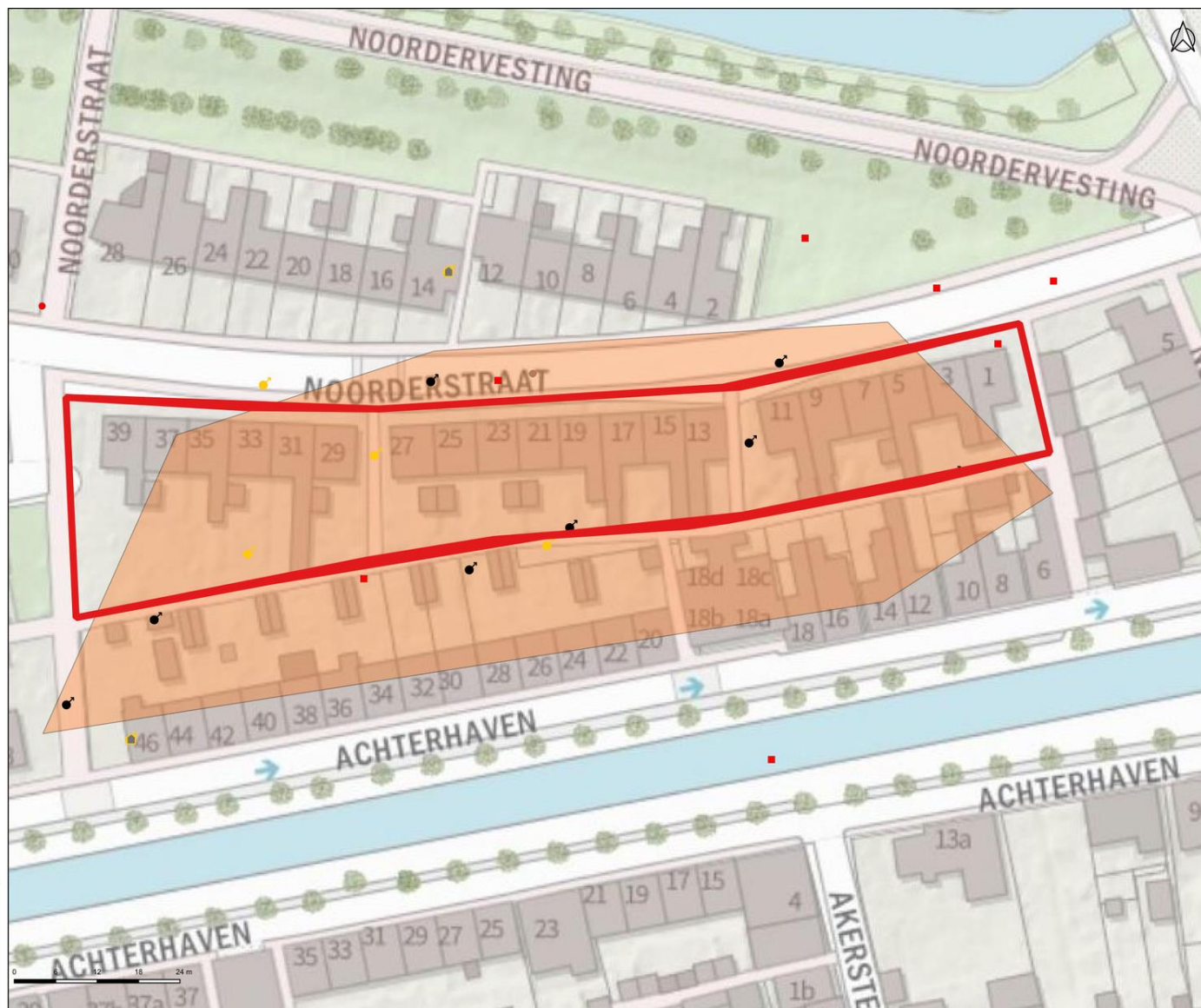
Bijlage 3. Waarnemingen rugstreeppad in 2018-2022 (NDFP en tijdens veldbezoeken)

Bijlage 4. Waarnemingen vleermuisonderzoek paarperiode 2022

LEGENDA

- Vleermuizen
- Gewone dwergvleermuis
- Foeragerend
- Roepend
- Laatvlieger
- Foeragerend
- Ruige dwergvleermuis
- Roepend
- Paarverblijfplaats in gebouw
- Rosse vleermuis
- Foeragerend
- Waarnemingen (vlak)
- Plangebieden

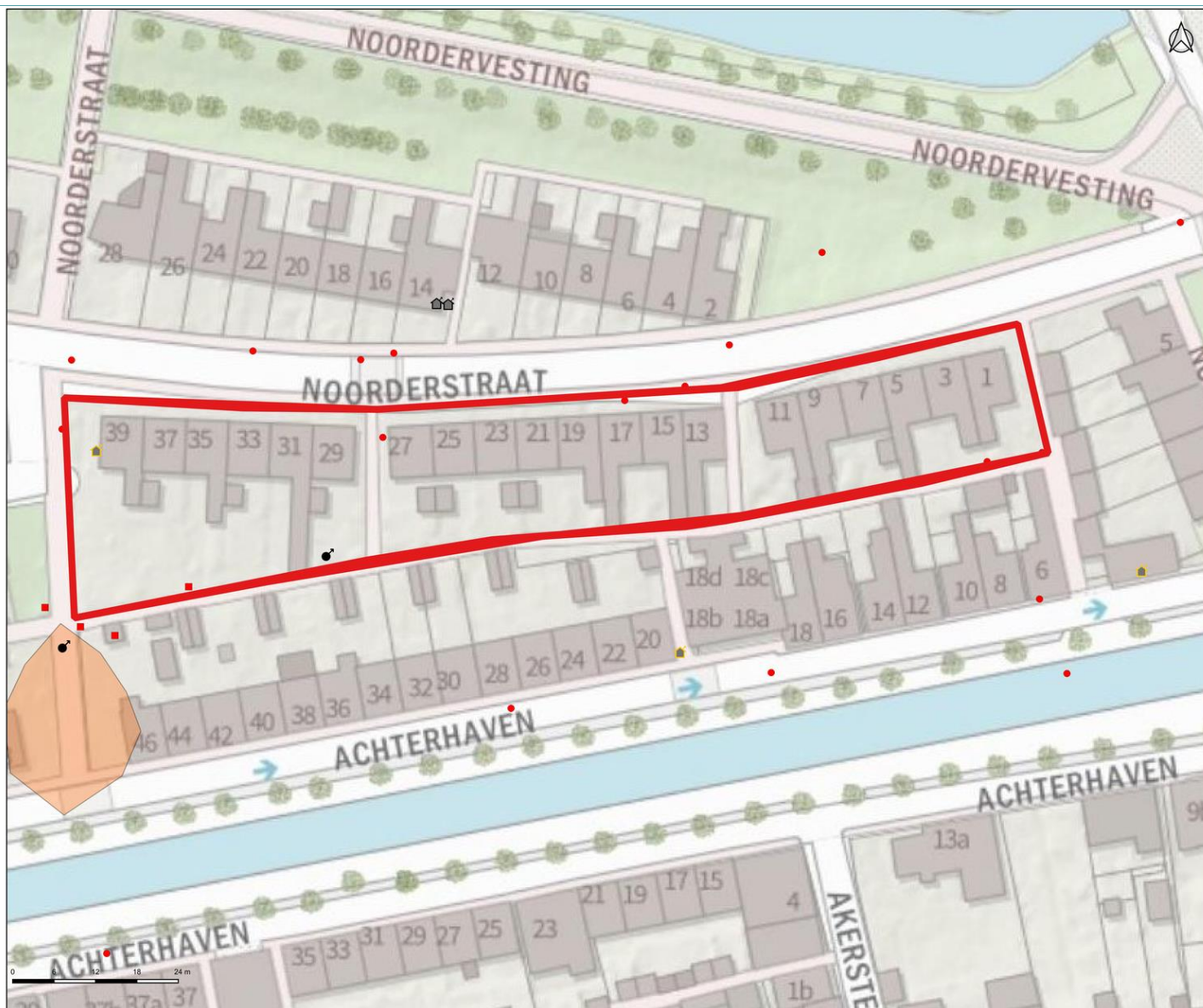
Opdrachtgever: Wboncompagnie
Projectnummer: 22144
Datum: 06.09.2022
Samenstelling kaart: L. de Herder

Bijlage 5. Waarnemingen vleermuisonderzoek 2020-2021

LEGENDA

- Vleermuizen
 - Gewone dwergvleermuis
 - Foeragerend
 - Roepend
 - Andere waarnemingen
- Paarverblijfplaats in gebouw
- Laatvlieger
- Foeragerend
- Ruige dwergvleermuis
- Paarverblijfplaats in gebouw
- Waarnemingen (vlak)
- Plangebieden

Opdrachtgever: Wooncompagnie
Projectnummer: 22144
Datum: 06.09.2022
Samenstelling kaart: L. de Herder

